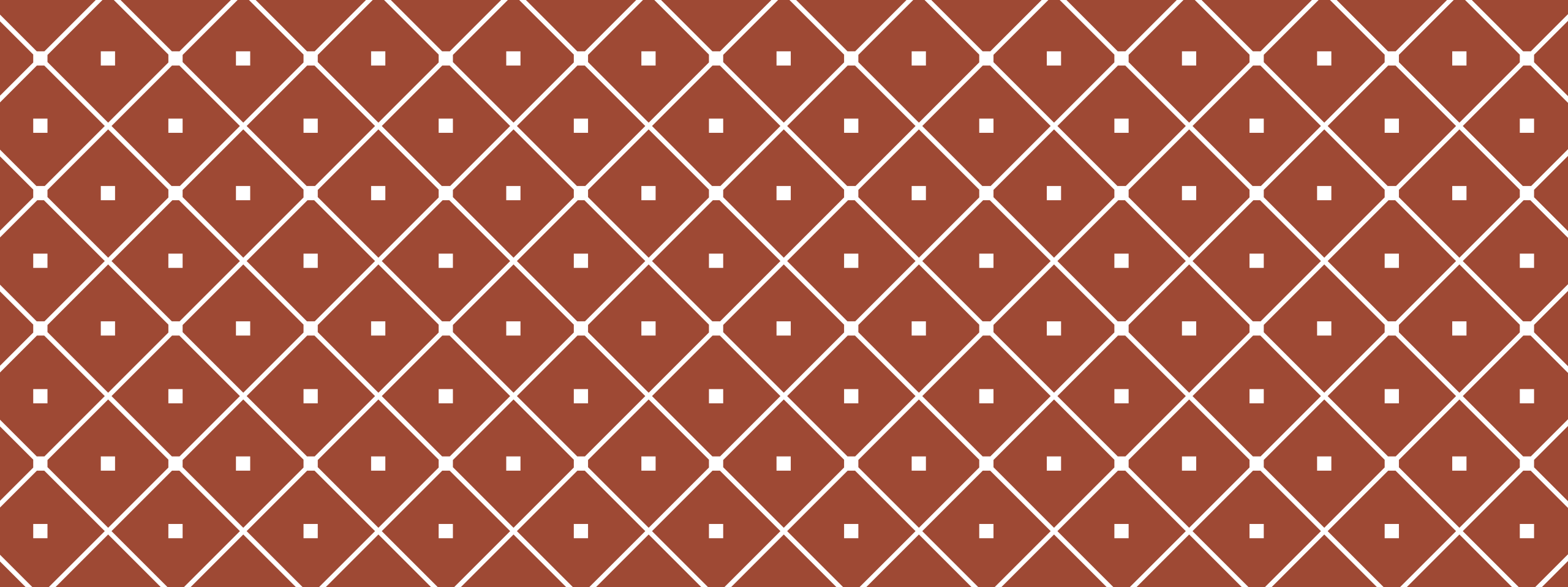

DEN POLSKE ARBEJDSINDVANDRING

**En søgen efter
Marja Zdarowska**

**Ved Lene T. Buur
Museum Lolland-Falster**

INDVANDRERE I DANMARK

Fig. 47. Efter Pontoppidans Danske Atlas 1764. Mand og Kone har han afbildet 1747.

Hollandske bønder på Amager

Vandrende svende: Naverne

Lejesvende: Soldater

ØSTARBEJDERE PÅ SÆSONVANDRING

"ROEPOLAKKERNE"

Polakkerne ankommer til Gedser ca. 1900-10

ØSTEUPROPÆISKE SÆSONARBEJDERE

Sæsonvandringen fra Østeuropa

HVORFOR VAR DE HER?

Polske roepiger ca. 1910 under markarbejdet

1. VERDENSKRIG OG STOPPET FOR INDVANDRING

Krigslejr i Østrig 1914

Soldater i roerne 1950erne

MARJA FRA GALIZIEN

Marja Zdakowska – fotograferet i Rødby

Kopi af Marjas dåbsattest – i privateje

AT DYKKE NED I KILDERNE

Kirkebøgerne

Sct. Birgitta kirkebog 1917

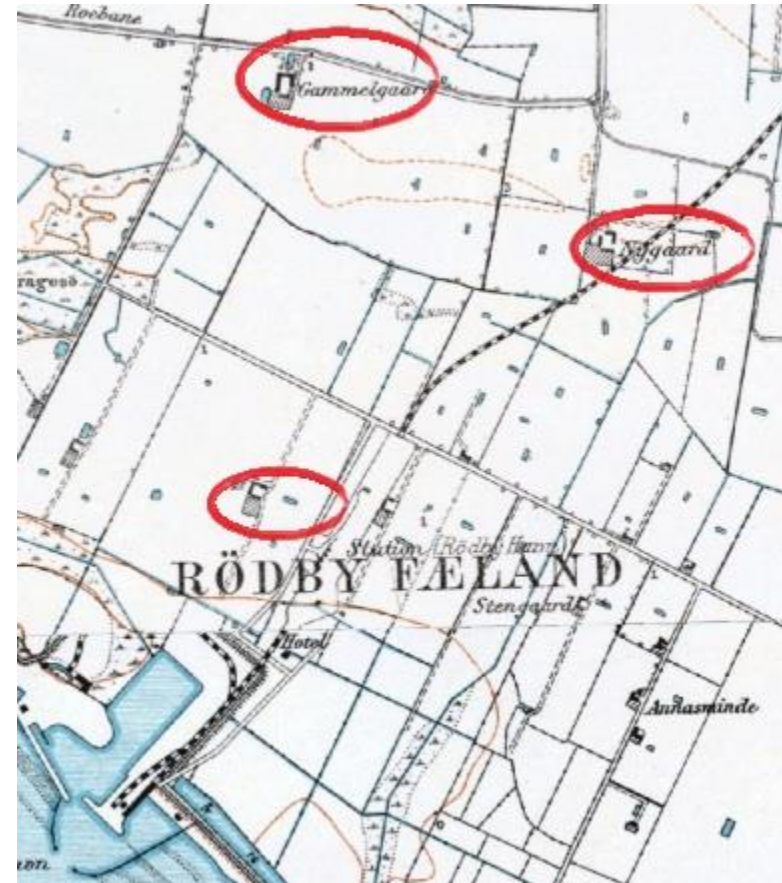
1917 30 Maj	Rødby Sygehuset	Anna Maria Starowska	Hustru Maria den i Rødeby	3 Juni 1917	"	C Maack m. Svara	
----------------	--------------------	-------------------------	------------------------------	----------------	---	---------------------	--

Rødby kirkebog 1917

14.	1917 d. 30 ^{te} Maj.	Rødby Sygehuset	Anna Marija Starowska	Hustru polsk Pige Marija Starowska (25 Aar) af Høgaard, Rødby Mark.	1917 d. 3 ^{de} Juni	P. A. Lippes døbte Barnet i Maribo katolske Kirke	Holl.-Polsk Høstaad har 31 Juli 1917 besigtet, at Barnet ikke har fødselsmærke, ret i Rødby, der dog er født i Polken, ikke har Indfødsret.
-----	-------------------------------------	--------------------	-----------------------------	--	------------------------------------	--	--

[illegible]

AUFSEHEREN — ALEKSANDER SERBIN

Aleksander Serbin

Målebordskort over Rødby Fælend

DEN SVENSK LANDARBEJDER

Emil Andersson, Marja og datteren Anna

ÆGTESKABET

Sct. Birgitta kirkebog (Rigsarkivet - Daisy)

432.	Ungk. Emil Anderson (Maribolad gaard) født 8 April 1887. Ulsøholt. Søn af Gustaf og Johanna Anderson.	Pige Marya Idoronska Mantu Radegant-født 4 Maj 1891, i Butna batter af Ugift Agnes Idoronska -	Piotr Kmiec arb. Hemminge Joh. Samuël arb. Erikstrup.	5 { April 11 } 18 } 1920	1 Mai 1920	Past. J. P. Klessens.
------	---	--	--	--------------------------------	---------------	-----------------------

POLITIET: FØR 1926 - BYFOGED, EFTER 1926 - KONTROLLISTER OVER UDLÆNDINGE

Arkivseriens indholdsoversigt

Arkivseriens specifikationer

Arkivserie:	Journal over udlændinge (1875 - 1919)
Arkivskaber:	Rødby Byfoged (1875-1919)
Arkivseriens navn:	Journal over udlændinge (Officielt)
Arkivseriens datering:	Dannelse: 1875 - 1919
Bemærkninger:	1915-1918 mangler

Indholdsoversigt

Medietype: ?	Arkivinstitution: ?	Arkivseriens indhold
--------------	---------------------	----------------------

Læs højt Print

Ny søgning

Arkivseriens indholdsoversigt

Arkivseriens specifikationer

Arkivserie:	Kontrollister over udlændinge (1914 - 1947)
Arkivskabere:	Falsters Vestre Herred (1914-1919) , Nykøbing Falster Byfoged (1914-1919) , Nykøbing Falster Herred (1914-1919) Vis alle arkivskabere
Arkivseriens navn:	Kontrollister over udlændinge (Officielt)
Arkivseriens datering:	Dannelse: 1914 - 1947

Indholdsoversigt

Medietype: ?	Arkivinstitution: ?	Arkivseriens indhold: ?
Original, Papir m.m.	Rigsarkivet	Vis indhold

- SØGEORD TIL DAISY: BYFOGED, UDLÆNDINGE, KONTROLLISTE

Arkivserien

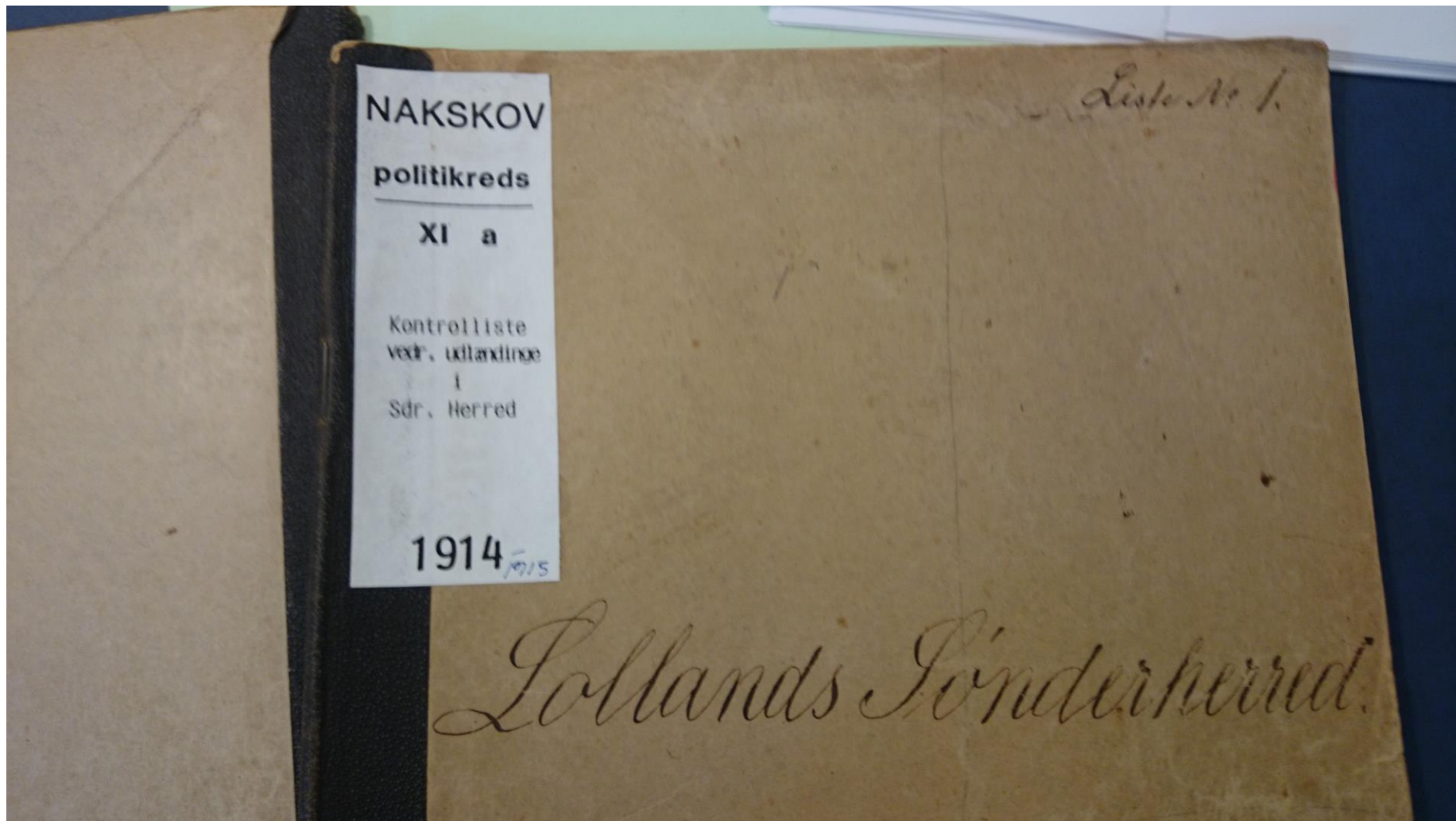
Arkivserie:	Protokol over udlændinge, der begærer opholdsbog (1887 - 1890)
Arkivskabere:	<u>Københavns Amts Søndre Birk (1)</u> (1887-1888) , <u>Frederiksberg Birk</u> (1888-1890)
Arkivseriens navne:	Protokol over udlændinge, der begærer opholdsbog (Officielt) , Protokol over udlændinge, der søger opholdsbog (Kaldenavn)
Arkivseriens datering:	Dannelse: 1887 - 1890
Pakkeindhold beskrives med:	Ingen beskrivelse

Arkivseriens pakker

Pakkenr.	Indhold fra ?	Indhold til	Bestilling
G-1	Ingen beskrivelse	Ingen beskrivelse	Start bestilling

https://www.sa.dk/daisy/fysiske_enheder_liste?a=&b=&c=udl%C3%A6ndinge&d=1&e=2017&f=&g=&h=&ngid=&ngnid=&heid=3417701&henid=3418156&epid=3417701&faid=11&meid=&m2rid=&side=1&sort=&dir=&qsc=&int=&ep=&es=&ed=

KONTROLLISTER — HVAD STÅR DER?

Abydenss Navn		Alder	Grunde
Søren	Alexander	18	Katrine
Søren	Anne	40	"
Søren	Katarzyna	26	"
Søren	Franciska	19	"
Søren	Wiktorja	24	"
Søren	Maria	20	"
Søren	Katarina	29	"

Kontroll. N.	Sted	Stilling	baard - eller Brynne	Station	Kontroll. Dato	Kontroll. Dato 12 gennem- set
313	Jenssen Fr. Sørensen	Mammuthus	Brandt bge	Nykøbing F.	17/18	16/18
315	Holm J.	Eng.	Frøengaard	Horsbøl	17/1-	17/1-
319	Wolff Sørensen	"	Borgelholm	Tappernøje	4/11 17	"
320	Sørensen R. Chr.	bra.	Holmgaard	Beldringe	12/18	18/1-

Kontrolliste Lollands Sønder Herred 1917-18

TILSYNET MED UDLÆNDINGE

Arkivskaber eller arkivserie: ?

Arkivskaber: ?

Arkivserie: ?

Periode: - ?

Søg i Daisy

Der blev fundet **8** poster.
Side **1** af 1.

<u>Fra</u> ?	<u>Til</u>	<u>Arkivskaber</u> ?	<u>Arkivserie</u> ?
1810	1974	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Fødselskartotek for udlændingesager</u>
1863	1987	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Fødselskartotek for udlændingesager (UDL)</u>
1926	1965	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Journal til udlændingesager</u>
1968	1983	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Journal til udlændingesager (UDL)</u>
1960	1968	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Journalkort for udlændingesager (UDL)</u>
1926	1968	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Navnekartotek for udlændingesager</u>
1968	1983	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Navnekartotek for udlændingesager (UDL)</u>
1926	1983	Rigspolitichefen, Tilsynet med Udlændinge	<u>Udlændingesager (UDL)</u>

https://www.sa.dk/daisy/arkivserie_liste?a=&b=udl%C3%A6ndingesager&d=1&e=2017

<https://www.sa.dk/da/hjaelp-og-vejledning/rigsarkivets-online-vejledninger/udlaendingesager-kom-godt-gang/>

UDLÆNDINGESAGER

«

1

2

3

4

5

6

7

8

...

34

35

»

Pakkenr.	Beskrivelse fra/til	Indhold fra	Indhold til	Bestilling
1	UDL-nummer (UDL-nummer)	1	54	Start bestilling
2	UDL-nummer (UDL-nummer)	55	90	Start bestilling
3	UDL-nummer (UDL-nummer)	91	140	Start bestilling
4	UDL-nummer (UDL-nummer)	141	230	Start bestilling
5	UDL-nummer (UDL-nummer)	231	265	Start bestilling
6	UDL-nummer (UDL-nummer)	266	280	Start bestilling
7	UDL-nummer (UDL-nummer)	281	298	Start bestilling
8	UDL-nummer (UDL-nummer)	299	336	Start bestilling
9	UDL-nummer (UDL-nummer)	337	351	Start bestilling
10	UDL-nummer (UDL-nummer)	352	370	Start bestilling

https://www.sa.dk/daisy/fysiske_enheder_liste?a=&b=&c=udl%C3%A6ndingesager&d=1&e=2017&f=&g=&h=&ngid=&nngid=&heid=368249&henid=368252&epid=368255&faid=11&meid=&m2rid=&side=1&sort=&dir=&gsc=&int=&ep=&es=&ed=

UDLÆNDINGESAGER

Eksempel på opslag nr. 270: Serbin

Samlever Børn	med Løbe Nr. Stp. J. Nr. / 19	<i>Hansen</i> Arbejdet ophører den	<i>han</i>
d. 14/6 1922	(Efternavn) <i>Serbin</i> (Fornavne) <i>Aleksander</i> født d. / 1888 i (Land) <i>Polen</i>	Udenlandsk Legitimation <i>Pas</i> hvis Gyldighed ophører den 26/10 23	13/6
270	Gift <i>Ja</i> Samlever } med Løbe Nr. 271 Børn	Dansk Legitimation: Opholdsbog Løbe Nr. 58137 (udstedt d. 12/4 1921 af <i>Ap. i R.</i>) hvis Gyldighed ophører den 26/10 23	<i>han</i> <i>kon</i>
		Er i Arbejde som <i>Arbejder</i> hos <i>Lindholm</i> <i>Thorgaard</i> i <i>V. Ulslev</i> Arbejdet ophører den	<i>afg</i> <i>Bo</i> <i>Pas</i> <i>RT</i>
d. 14/6 1922	(Efternavn) <i>Serbin</i> (Fornavne) <i>Anna</i> født d. / 1880 i (Land) <i>Polen</i>	Udenlandsk Legitimation <i>Pas</i> hvis Gyldighed ophører den 26/10 23	13/6
271	Gift <i>Ja</i> Samlever } med Løbe Nr. 270 Børn	Dansk Legitimation: Opholdsbog Løbe Nr. 58138 (udstedt d. 12/4 1921 af <i>Ap. i R.</i>) hvis Gyldighed ophører den 26/10 23	14/6
		Er i Arbejde som <i>Arbejderske</i> hos <i>Lindholm</i> <i>Thorgaard</i> i <i>V. Ulslev</i> Arbejdet ophører den	<i>f</i> <i>Bo</i>
d. 21/6	(Efternavn) <i>Petersen</i>		

han har Opholdstill. indtil videre.

forl. Oph.

13/6 Fornyede Pas for ham og Hustru med Sagen ang. Maria Pavela hvori
han ophørtes. - 24/6 22 Kont. fraa Lkr. ang. Paagids. Pas. der henvises til
Kont. af 13 d. fra Maria Pavelas Sag. - Opholdsbog udlev den 18/8 22. - 14/10 22 Notits
afg. med Bog for forl. Oph. - Pas udlev. til Fornyelse den 5/2 23. - Kont. afg. med Pas den 7/3 23.
Bog udlev. paany den 23/3 23. 23/10 23 Notits af afg. med Bog for Pas til Fornyelse og forl. Oph.
Pas udlev. til Fornyelse den 6/12 23. 2 Bøger indl. 8/3 24 Form. 3 Dags. 2 Bøger indl. 1/3 24 Flytning til
Kronensgade 28 24 1 Bog indl. 18/5-24, 9. d. 3/10 24.

13/6 Sam for Manden. - 24/6 22 Sam for Manden. - Opholdsbog udlev. den 18/8 22.
14/10 22 Sam for Manden. Pas udlev. til Fornyelse den 5/2 23. - 7/3 23 Kont. med Pas, som
for Manden. - Bog udlev. paany den 23/3 23. - 23/10 23 Sam for Manden. Pas udlev. til
Fornyeles den 6/12 23. ds.

INDFØDSRET: FINDE LOVDATE

Arkivserien

Arkivserie:	Indfødsretsmatriklen (1950 - 1967)
Arkivskabere:	Indenrigs- og Sundhedsministeriet (1848-1855) , Ministeriet for Monarkiets Fælles Indre Anliggender (1855-1858) , Indenrigs- og Sundhedsministeriet (1858-1915) Vis alle arkivskabere
Arkivseriens navne:	Indfødsretsmatriklen (Officielt) , Indfødsretsmatrikel (Kaldenavn)
Arkivseriens dateringer:	Dannelse: 1950 - 1967 Oplysning: 1848 - 1967
Bemærkninger:	Indfødsretsmatriklen fra 1776-1847 ligger i Danske Kancelli
Pakkeindhold beskrives med:	Navn (Navn)

Arkivseriens pakker

Pakkenr.	Indhold fra 	Indhold til	Bestilling
15	A	Al	Start bestilling
16	Am	Anderson	Start bestilling
17	Anderssen	Andersson, J	Start bestilling

https://www.sa.dk/daisy/fysiske_enheder_liste?a=&b=indf%C3%B8dsretsmatr&c=&d=1&e=2017&f=&g=&h=&ngid=&ngnid=&heid=209975&henid=11982957&epid=209982&faid=11&meid=&m2rid=&side=1&sort=&dir=&gsc=&int=&ep=&es=&ed

LOVSAGER - INDFØDSRET - 1850 - 1967

 https://www.sa.dk/daisy/fysiske_enheder_liste?a=&b=&c=Lovsager+(indfødsret)&d=1&e=2016&f=&g=&h=&ngid=&ngnid=&heid=1171 Søg Åbn et nyt faneblad (Ctrl+T)				
489	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 255	1930 4 30 284	Start bestilling
490	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 285	1930 4 30 314	Start bestilling
491	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 315	1930 4 30 339	Start bestilling
492	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 340	1930 4 30 369	Start bestilling
493	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 370	1930 4 30 394	Start bestilling
494	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 395	1930 4 30 419	Start bestilling
495	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 420	1930 4 30 454	Start bestilling
496	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 455	1930 4 30 489	Start bestilling
497	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 490	1930 4 30 514	Start bestilling
498	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 515	1930 4 30 549	Start bestilling
499	Lovdato/Løbenr. (År, Måned, Dag, Løbenr.)	1930 4 30 550	1930 4 30 584	Start bestilling
« 1 2 3 4 »				

ANSØGNING OM STATSBORGERSKAB

BLANKET
til
Ansøgning om dansk Indfødsret.
Jærdiget gennem Indenrigsministeriet
i Maj Maaned 1916.

Steg.

SAGFØRER HERLAND
MARIBO

Til
Indenrigsministeriet.

Under Henvisning til de i omstaaende Skema indeholdte Oplysninger og de
hoslagt følgende Bilag tillader underskrevne *Arbejdsmand Emil Andersson*
og Hustru Maria p. Zdarowska
boende *th. Haulypke nu Killested*
mig at ansøge om dansk Indfødsret.

Killested den 1. Marts 1929.

Emil Andersson *Maria Andersson*
(Underskrift.)

(Svar paa nærværende Ansøgning bedes sendt efter
Adresse: **SAGFØRER HERLAND
MARIBO**)

SAGFØRER HERLAND

MARIBO

Til Brug ved Indfødsret.

Bilag 4^e

1379
11-62

11. AUG. 1930

Underskrevne Husejer Lars Hansen, Haulykke, attesterer herved, at Arbejdsmand Emil Andersson har haft stadigt Arbejde paa Hauykkegaard (Bandholm-østofte Kommune) fra 1/5 1923 til 1/5 1926 og fra 1/9 1926 til 1/11 1927 og attesteres, at Andersson i nævnte Tid stedse har ført en hæderlig Vandel.

H a u l y k k e, den 12-10-1929

Lars Hansen

Om Underskriveren er mig intet bekendt, der kan svække Troværdigheden af hans Vidnesbyrd.

Politimesteren i Rødby m. v. , den 18 Juni 1930.

gum

Eksempel på bilag til
ansøgningen om
indfødsret

ANSØGNING OM STATSBORGERSKAB

Til Brug ved Ansøgning om Indfødsret attesteres, at Arbejds-
mand Emil Anderson uafbrudt har opholdt sig i Danmark

Fra 1ste Maj 1903 til 1ste Novbr. 1906 i Hunseby Sogn

- 1 Novbr. 1906 til 1 Maj 1907 i Vaabensted Sogn
- 1 ^{Maj} Novbr. 1907 til 1 Novbr. 1912 i Hunseby Sogn
- 1 Novbr. 1912 til 1 Novbr. 1913 i Vaabensted Sogn
- 1 Novbr. 1913 til 1 Maj 1914 i Maribo Landsogn
- 1 Maj 1914 til 1 Aug. 1914 i Hillested Sogn
- 1 Aug. 1914 til 1 Maj 1921 i Maribo Landsogn
- 1 Maj 1921 til 1 Novbr. 1921 i Vejleby Sogn
- 1 Novbr. 1921 til 1 Maj 1923 i Vaabensted Sogn
- 1 Maj 1923 til 1 Maj 1926 i Bandholm Sogn
- ~~1 Maj 1926 til 1 Maj 1928 i Østefte Sogn~~
- 1 Maj 1928 til Dato i Hillested Sogn

Det attesteres derhos, at Andrageren under sit Ophold her i Landet
stedse har ført en hæderlig Vandel.

Vaistrup

den.

23 1929

Bjerrum

VALD. HERLAND
SAGFØRER

Mødeberettiget for Landsretterne
Sagfører for De forenede Oplysningsbureauer

Telefon Nr. 324
Postgiro 13421

MARIBO, 17/9 1930.
VESTERGADE 25

IM.2-62-15/1379
19. SEP. 1930

Til Politimesteren

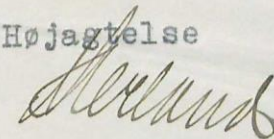
i R ø d b y .

Angaaende Indfødsretsandragende fra Emil Anderson, Hillested.

Efter modtagne Oplysninger fra Emil Andersons Hustru, Marja, f. Starowska ang. Barnet Anna Maria Starowska (Zdarowska) - jfr. Fødselsattest Bilag Nr. 21 - f. 30/5 1917, meddeles efter Anmodning, at Andrageren Emil Anderson ikke er Fader til bemeldte udenfor Ægteskab fødte Barn.

Faderens Navn og Opholdssted kender Moderen ikke.

Med Højagtelse

Bilag: Erklæring vedr.
barn udenfor
ægteskabet

TIL- OG AFGANGSLISTER, OPHOLDSBØGER M.M.

Anmeldelse af udenlandske (polske) arbejdere

Politiet: Til- og afgangslister

Retsbetjentenes arkiver

Opholdsbøger

Landsudvalget for anvendelse af udenlandske landarbejdere, arbejder- og gårdfortegnelser 1917-1929

Div. offentlige instanser: sognekommuner, dommerkontorer, skoler m.m.

Den katolske kirkes arkiver

Fortegnelse

over

polske Sæsonarbejdere indkomne her til Landet i

1925.

Nr.	Arbejderens Navn.	Nr. Arbejdsgiver.	Arbejderens Nr. fra for. Aar.
-----	-------------------	-------------------	----------------------------------

1.	Jastrzębska, Marja	1. Forpagter H. Andersen, Baadesgaard, Naksø.	403. 1350. 544 363 1351 390 672
2.	Kucharz, Magdalena		
3.	Skowronek, Ludwika		
4.	Kapusta, Marja		
5.	Milcz, Anna		
6.	Gruska, Rosalia		
7.	Matuzik, Zofja		
8.	Cisak, Karolina	2. Proprietær Johs. Bachevold, Sannagaard, Harpelunde.	152
9.	Nowrok, Marja		

aribo Amt

Journal

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

FATTIGFORSORGSSAGER MARIBO AMT

Eksempler på ansøgere til fattighjælp

98	Maribo Kommune	15/5 - 3	Regninger godk.
	Stgo N. M. 1. Drenk		
	Stgo C. P. Pedersen		
	Anna Kasper		
	Motetke Lande		
	D. N. A. Smør	9/6	Serviceering
	Stgo 42 - Stgo 42		
	Stgo 42 - Stgo 42	9/6	Serviceering
	Julian Kasper		
	Stgo 42 - Stgo 42		
	Stgo 42 - Stgo 42	9/6	Serviceering
	Stgo 42 - Stgo 42	9/6	do.
	Stgo 42 - Stgo 42	9/6	do.
	Stgo 42 - Stgo 42		
	Stgo 42 - Stgo 42	9/6	Serviceering

EMIL OG MARIA OG ALEKSANDER

Maria og Emil

Aleksanders hus i Ryde

Gravstenen på Ryde kirkegård